

فصلنامه علمی - تخصصی معارف علوم اسلامی و علوم انسانی

سال ۴ - بهار ۱۴۰۳ - شماره شانزدهم - ص ۱۳۴-۱۵۴

رابطه بین میزان مشارکت والدین و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان در دوران پاندمی کرونا

رؤیا عظیمی قهفرخی^۱

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه بین میزان مشارکت والدین و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان در دوران پاندمی کرونا انجام شد. روش پژوهش از نوع همبستگی بوده است. جامعه آماری پژوهش شامل همه دانش آموزان پایه پنجم ابتدایی شهر همدان که در سال تحصیلی ۱۴۰۱ - ۱۴۰۲ مشغول به تحصیل بودند به تعداد تقریبی ۵۰۰۰ نفر تشکیل داد. برای نمونه‌گیری از جامعه مورد مطالعه، از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای - چند مرحله‌ای استفاده شد. بدین صورت که بر اساس فرمول فیدل و تاباچنینگ (۲۰۰۷) ۱۰۶ نفر، که به لحاظ احتیاط این تعداد به ۱۲۰ نفر افزایش یافت. ابزار پژوهش شامل دو مقیاس استاندارد مشارکت والدین شکاری گیزی (۱۳۹۲) و پیشرفت تحصیلی فام و تیلور (۱۹۹۰) بود. برای آزمون فرضیه‌های پژوهش از همبستگی پیرسون و آزمون تعقیبی LSD استفاده شد. نتایج نشان داد بین مشارکت والدین و پیشرفت تحصیلی رابطه مثبت و معناداری در سطح ۰/۰۱ وجود دارد. این نتیجه نشان می‌دهد با بالا رفتن میزان مشارکت والدین در امور تحصیلی دانش آموزان، میزان پیشرفت تحصیلی آنان افزایش می‌یابد. بین والدین بی‌سواد و زیر دیپلم تفاوت معناداری وجود ندارد اما بین بقیه مقاطع تحصیلی با یکدیگر تفاوت معناداری وجود دارد. با توجه به اختلاف میانگین‌ها می‌توان گفت که مشارکت والدین گروه بی‌سواد کمتر از گروه‌های دیگر و مشارکت والدین گروه فوق دیپلم و لیسانس از بقیه گروه‌ها بیشتر است. بین افراد تمامی مشاغل با یکدیگر تفاوت معناداری وجود دارد اما بین کارمندان با مدرسان و پزشکان و بین مدرسان با پزشکان تفاوت معناداری وجود ندارد. با توجه به اختلاف میانگین‌ها می‌توان گفت که مشارکت والدین گروه بیکار کمتر از گروه‌های دیگر و مشارکت والدین گروه پزشک از بقیه گروه‌ها بیشتر است. متغیر پیشرفت تحصیلی در دو گروه دخترها و پسرها را نشان می‌دهد. با توجه به نتایج جدول تفاوت بین گروه‌ها در متغیر پیشرفت تحصیلی معنادار نیست و می‌توان نتیجه گرفت که بین دانش آموزان دختر و پسر بر اساس پیشرفت تحصیلی تفاوت معناداری وجود ندارد.

واژگان کلیدی: مشارکت والدین، پیشرفت تحصیلی، کرونا

۱. کارشناس ارشد رشته مدیریت آموزشی، از دانشگاه کردستان، شهر سنندج، استان کردستان، ایران، مدیر آموزگار چند پایه، فعال فرهنگی و نویسنده مسؤول، azimiroya1401@gmail.com

بیان مسأله

یکی از مهم‌ترین، پیچیده‌ترین و گسترده‌ترین نظام‌های اجتماعی، نظام آموزش و پرورش است که موضوع و محور اصلی آن، انسان و آموزش است. کشورهای جهان با وضع قوانین آموزشی، اداری و مالی سعی در سوادآموزی مردم دارند. و اجباری کردن آموزش در مقاطع تحصیلی عالی و ایجاد یا گسترش مراکز تحقیقاتی پیش دبستانی، متوسطه و آموزش عالی در مناطق مختلف و از طریق آموزش، زمینه‌های لازم را برای بروز استعدادها و پرورش خلاقیت و نوآوری در افراد ایجاد می‌کند (صافی، ۱۳۹۷). آموزش نه تنها برای موفقیت افراد بلکه برای موفقیت جامعه نیز ضروری است (مهدوی‌راد فرزند و کوشکی، ۱۳۹۸). در دوران کرونا بنا به دلیل جلوگیری از شیوع بیماری، آموزش دانش آموزان به صورت مجازی اجرا شد (آندرسون، هستریک، کنینبرگ و هولینگ ورت، ۲۰۲۰).

مشارکت والدین به عنوان سازه چند بُعدی است که شامل رفتارها و نگرش‌های والدین بر روی کیفیت تحصیلی دانش‌آموزان در خانه و مدرسه می‌باشد، مشارکت والدین به شکل ایجاد علاقه و حمایت در خانه تأثیر به‌سزایی بر روی نگرش‌ها و نتایج تحصیلی دانش‌آموزان دارد با این حال بسیاری از والدین احساس می‌کنند که در مورد شیوه‌های رایج آموزشی و نحوه مشارکت خود در یادگیری فرزندانشان بی‌اطلاع هستند شماری از ابتکارات در سطح بین‌المللی به منظور تشویق پیوندهای میان خانه و مدرسه به اجرا درآمده‌اند اما مستندسازی این ابتکارات به ویژه در زمینه آموزش ریاضیات دچار محدودیت هست (دوفور پارس و ترکمن، ۲۰۱۳).

مشارکت والدین می‌تواند در داخل خانه باشد، مانند گوش دادن به نحوه خواندن یا مطالعه کودکان، و مشارکت تحصیلی در محیط مدرسه، مانند تعامل والدین و معلم (فرویلند، پترسون، و دیویدسون، ۲۰۱۳). تحقیقات دهه‌های اخیر نشان داد که مشارکت والدین یعنی نظارت بر تکالیف نقش مثبتی در کیفیت زندگی تحصیلی و عملکرد دانش‌آموزان در گروه‌های سنی مختلف دارد (وکوویچ، رابرتز و گرین رایت، ۲۰۱۳). مشارکت والدین نیز با افزایش عملکرد تحصیلی، نگرانی و اضطراب کمتر و یادگیری مطالب درسی مرتبط است (هورنبی و بلک ول، ۲۰۱۸).

یکی از ساختارهای احتمالی که بر مشارکت والدین در تحصیل دانش‌آموزان تأثیر می‌گذارد، پیشرفت تحصیلی است. پیشرفت تحصیلی بر جنبه‌های مهم زندگی افراد مانند ارتقاء به سطوح بالاتر، کسب درآمد بهتر، موقعیت اجتماعی مناسب تر و رضایت بیشتر تأثیر می‌گذارد. (برین، گالا، وود، کیم هاره و چيو ديويد، ۲۰۱۴). امروزه آموزش دیگر منفعل و بی‌هدف نیست، بلکه یک فعالیت فعال و هدفمند برای ارتقای یادگیری است.

۲. Anderson, Heesterbeek, Klinkenberg & Hollingsworth

۳. Dufur, Parcel & Troutman

پیشرفت تحصیلی یکی از شاخص های مهم در نظام آموزشی است و تمام تلاش و کوشش این نظام بر این است که این موضوع (حبیبی کلپیر، ۱۳۹۸) و استاندارد عملکرد و مسئولیت پذیری دانش آموزان را پوشش دهد. این مدرسه است که به طور گسترده مورد استفاده قرار می گیرد (یانگ، تیان و هوبنر، ۲۰۱۸) و همچنین یک پیش بینی کننده مهم عملکرد دانش آموزان در سطوح عالی آموزشی و شغلی مانند عملکرد شغلی و حقوق و مزایای آنها است (آیودل، ۲۰۱۴) امروزه نظام آموزشی هر کشوری به دنبال شناسایی عوامل موثر بر فرآیند یادگیری، تدریس و در نتیجه عملکرد و پیشرفت تحصیلی فراگیران است و در جهت رشد و تعالی اهداف مورد نظر و راه های رسیدن به آنها گام برمی دارد (قوامی، عابدی و نیلفروشان، ۱۳۹۶).

امروزه نظام آموزشی در تمامی کشورهای جهان از اهمیت بالایی برخوردار است و تلاش برای ارتقای کمی و کیفی آموزش در حال انجام است (زارعی، عزیزی و کاظمی، ۱۳۹۲). یکی از عوامل بهبود کمی و کیفی، شناسایی عواملی است که باعث پیشرفت تحصیلی می شود، همچنان هدف مهمی برای محققان است و پیامدهای اجتماعی و سیاسی گسترده ای دارد (پریرا، ۲۰۱۶). از این رو پیشرفت تحصیلی دانش آموزان به عنوان شاخصی مهم برای ارزشیابی نظام های آموزشی مورد توجه قرار گرفته است. (عاشوری، ۱۳۹۲).

پور رجب، پناهی درچه و افلاکی (۱۳۹۷) در پژوهشی با عنوان نقش مشارکت والدین در دستیابی به اهداف آموزشی به این نتیجه رسیدند که مشارکت والدین نقش موثری در دستیابی به اهداف آموزشی دارد. کریم زاده، نوروزی، خیری نیا و ظفری نژاد (۱۳۹۶) در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که بین مشارکت والدین در دانستن اینکه بین پیشرفت تحصیلی فرزندان شان در مؤلفه های (نظارت والدین و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان، همکاری والدین و فعالیت های مدرسه، ارتباط والدین و معلمان در مورد رفتار و عملکرد دانش آموزان) رابطه معنادار آماری وجود دارد. ستاری و میرکی زاده (۱۳۹۶) به این نتیجه رسیدند که بین مشارکت والدین و دانش آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. برقی و گرایبی گراوند (۱۳۹۹) به این نتیجه رسیدند که بین مشارکت والدین و کیفیت زندگی تحصیلی و بین والدین رابطه مثبت وجود دارد. احمدزاده پشمی (۱۴۰۱) بدین نتیجه دست یافتند که بین سه مقیاس مختلف مشارکت والدین از نظر متغیرهای وابسته (پیشرفت تحصیلی) تفاوت معناداری وجود دارد.

ویلیامز و سانچز^۴ (۲۰۱۳) در پژوهشی با عنوان رابطه بین درگیری والدین در انگیزه و پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه، بدین نتیجه دست یافتند که میزان درگیری بالا بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان تأثیر مثبت و معنادار داشته است. مارشال و جاکمن^۵ (۲۰۱۵) در تحقیقی با عنوان میزان مشارکت والدین و اشتباک تحصیلی دانش آموزان دوره متوسطه، بدین نتیجه دست یافتند که نقش درگیری والدین را با تأکید بر چهار مؤلفه سرمشق شدن، راهنمایی، تشویق و دلگرمی

۴. Williams & Sánchez

۵. Marshall & Jackman

در اشتیاق فعال دانش آموزان در تحصیل و یادگیری تأکید کرده‌اند. راتل، دوشچن و گای^۶ (۲۰۱۷) در پژوهشی با عنوان مشارکت والدین در یادگیری فرزندان و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان، بدین نتیجه دست یافتند که والدینی که در تحصیلات فرزندان خود مشارکت دارند، پیشرفت تحصیلی در فرزندانشان بسیار چشمگیر است. بونک، گجسیلارس، ریتزون و برندگرو^۷ (۲۰۱۸) در تحقیقی نشان دادند که مشارکت والدین در چهار زمینه خواندن، سطح بالای انتظارت و آرزوها برای موفقیت در تحصیل و مدرسه، ارتباط بین والدین و مدرسه، دلگرمی، تقویت و حمایت فرزندان برای یادگیری باعث پیشرفت تحصیلی خواهد شد.

با توجه به مسائل فوق مساله اصلی پژوهش عبارت است از آیا بین میزان مشارکت والدین و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان در دوران پاندمی کرونا ارتباط وجود دارد؟

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی از نوع مقطعی و از نظر زمانی کمی و از نظر روش تحقیق توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش شامل همه دانش آموزان پایه پنجم ابتدایی شهر همدان که در سال تحصیلی ۱۴۰۱ - ۱۴۰۲ مشغول به تحصیل بودند به تعداد تقریبی ۵۰۰۰ نفر تشکیل داد. بر اساس فرمول فیدل و تاباچنینگ (۲۰۰۷) ۱۰۶ نفر، که به لحاظ احتیاط این تعداد به ۱۲۰ نفر افزایش یافت. برای نمونه‌گیری از جامعه مورد مطالعه، از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای - چند مرحله‌ای استفاده شد. بدین صورت که از بین دو ناحیه آموزشی شهر همدان ناحیه یک انتخاب، از این ناحیه ۶ مدرسه انتخاب و از بین ۶ مدرسه انتخاب شده، ۱۲ کلاس و از هر کلاس ده نفر انتخاب شد. برای گردآوری اطلاعات از پرسشنامه استاندارد استفاده شده است؛ پرسشنامه مشارکت والدین در امور آموزشی، ابزاری مشتمل بر ۱۵ سوال. توسط شکاری گیسی، (۱۳۹۲) استاندارد شده است. این پرسشنامه در مقیاس لیکرت پنج درجه ای موافق (۵)، کمی موافق (۴)، مخالف (۳)، کمی مخالف (۲)، مخالف (۱) رتبه بندی شده است که میانگین در این پرسشنامه نشان دهنده مثبت بودن است. مشارکت و مشارکت والدین در امور تربیتی فرزندان و کسب نمره کمتر از حد متوسط نشان دهنده عدم علاقه و مشارکت والدین در امر تحصیل فرزندان است. در تحقیق شیکاری جسی (۲۰۱۲) از روایی محتوایی برای تعیین روایی پرسشنامه استفاده شد. از آنجایی که پرسشنامه بین تعدادی از کارشناسان سازمان و مدیریت توزیع شد، مواردی برای اصلاح پیشنهاد شد و در نهایت پس از انجام اصلاحات، پرسشنامه نهایی در برخی موارد مورد استفاده قرار گرفت. پایایی یا پایایی این پرسشنامه در تحقیق شیخاری جسی (۲۰۱۲) بر اساس روش آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه با استفاده از نرم افزار SPSS و با مقدار ۰/۸۴ به دست آمد. پرسشنامه پیشرفت تحصیلی در سال (۱۹۹۴) توسط فام و تیلور ساخته شده است و شامل ۴۸ گویه می‌باشد. مرادیان (۱۳۹۱) روایی پرسشنامه را از طریق روایی

۶. Ratelle, Duchesne & Guay

۷. Boonk, Gijsselaers, Ritzen & Brand-Gruwel

محتوایی توسط کارشناسان و متخصصان تایید کرد. پایداری تفکیک پذیری نیز با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۲ به دست آمد. پایایی پرسشنامه در این تحقیق با استفاده از آلفای کرونباخ تأیید شد و ۰/۹۲ بود که نشان دهنده پایایی کافی است.

یافته های پژوهش

جدول ۱ آماره توصیفی پژوهش (فراوانی و درصد فراوانی) به تفکیک جنسیت

جنسیت	فراوانی	درصد فراوانی
دختر	۵۲	۴۳/۳
پسر	۶۸	۵۶/۷
کل	۱۲۰	۱۰۰

نتایج جدول ۱ جنسیت نمونه پژوهش را نشان می دهد. با توجه به اطلاعات جدول ۴۳ درصد نمونه را دختران و ۵۶ درصد را پسران تشکیل می دهند.

جدول ۲ آماره توصیفی پژوهش (فراوانی و درصد فراوانی) به تفکیک شغل مادر

شغل	فراوانی	درصد فراوانی
خانه دار	۴۰	۳۳/۳
آزاد	۳۶	۳۰
کارمند	۲۳	۱۹/۲
مدرس	۱۶	۱۳/۳
پزشک	۵	۴/۲
کل	۱۲۰	۱۰۰

نتایج جدول ۲ فراوانی و درصد فراوانی نمونه پژوهش را به تفکیک نوع شغل مادر نشان می دهد. ۳۳ درصد نمونه پژوهش خانه دار، ۳۰ درصد شغل آزاد و ۱۹ درصد شغل کارمندی، ۱۳ درصد شغل مدرس و ۴ درصد شغل پزشکی دارند.

جدول ۳ آماره توصیفی پژوهش (فراوانی و درصد فراوانی) به تفکیک سطح تحصیلات مادران

سطح تحصیلات	فراوانی	درصد فراوانی
-------------	---------	--------------

بیسواد	۴	۳۳
زیر دیپلم	۱۱	۹۲
دیپلم	۲۴	۲۰
فوق دیپلم	۴۱	۳۴
لیسانس	۲۶	۲۱
بالتر از لیسانس	۱۴	۱۱
کل	۱۲۰	۱۰۰

نتایج جدول ۳ سطح تحصیلات نمونه پژوهش را نشان می دهد. با توجه به اطلاعات جدول ۳ درصد بیسواد، ۹ درصد زیر دیپلم، ۲۰ درصد دیپلم، ۳۴ درصد فوق دیپلم، ۲۱ درصد در سطح لیسانس و ۱۱ درصد بالاتر از لیسانس هستند.

جدول ۴ آزمون کولموگروف اسمیرنوف جهت بررسی نرمال بودن

متغیر	آماره	درجه آزادی	معناداری
مشارکت والدین	۰/۱۱	۱۲۰	۰/۰۸
موفقیت تحصیلی	۰/۰۹	۱۲۰	۰/۱۰

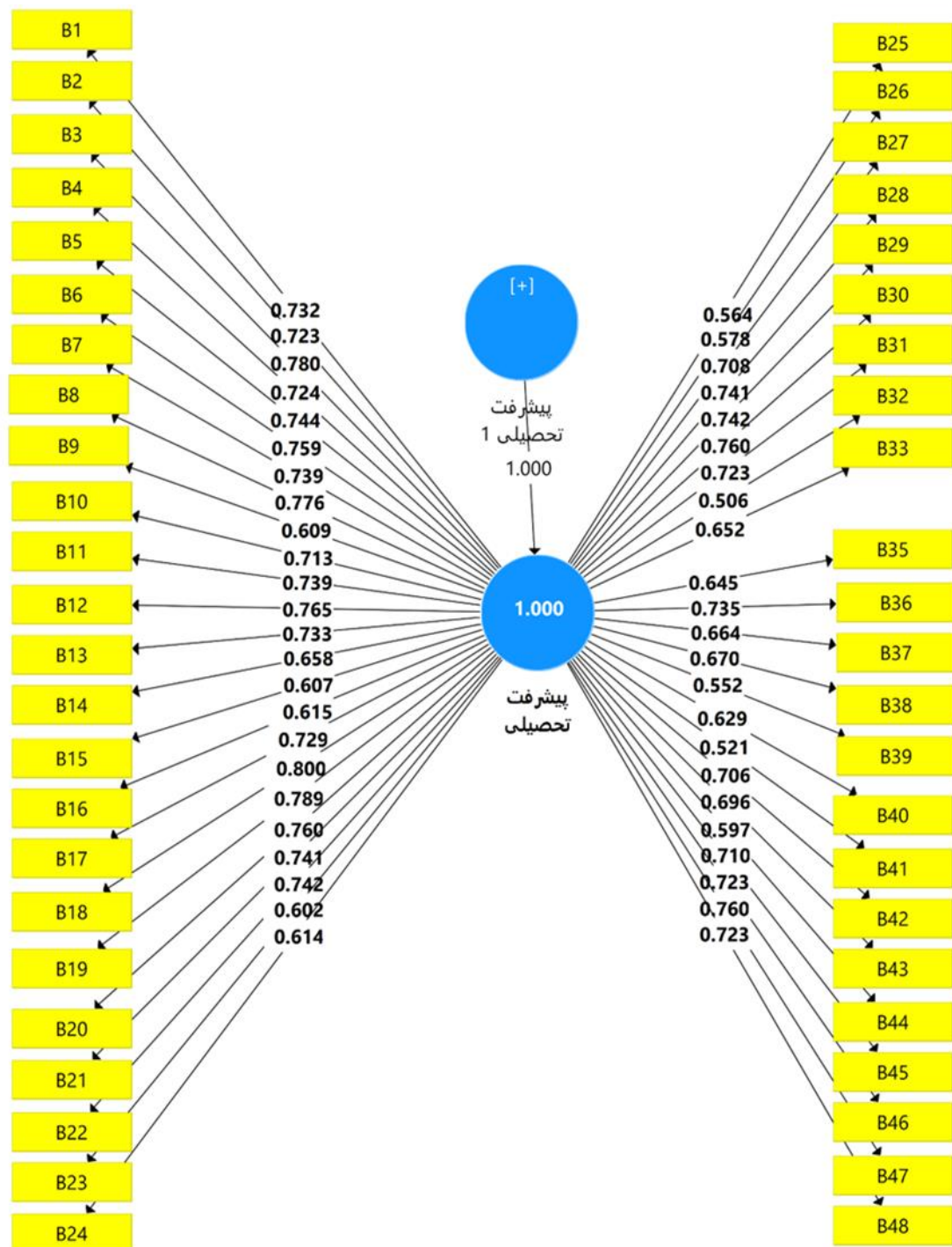
داده های ارائه شده در جدول ۴ نشان می دهد که توزیع متغیرهای تحقیق نرمال است. زیرا Z محاسبه شده در سطح $p > 0.05$ معنی دار نیست. بنابراین، فرض نرمال بودن متغیر وابسته برآورده شد.

تحلیل داده ها

بررسی روایی و پایایی پرسشنامه ها: تحلیل عاملی تاییدی

بررسی روایی و پایایی پیشرفت تحصیلی

برای تایید پیشرفت تحصیلی از تحلیل عاملی تاییدی مرتبه اول استفاده شد.

شکل ۱ مدل اندازه‌گیری پیشرفت تحصیلی در حالت ضرایب استاندارد (بار عاملی)

شکل ۱ مدل اندازه‌گیری ابعاد پیشرفت تحصیلی را در حالت ضرایب استاندارد نشان می‌دهد. همان‌طور که در شکل قابل مشاهده است تمامی بارهای عاملی مقدار مناسب و مورد تاییدی دارند و تمامی بارهای عاملی بیشتر از ۰/۴۰ است.

جدول ۵ نتایج تحلیل عاملی تاییدی: بررسی روایی و پایایی مقیاس پیشرفت تحصیلی

متغیر	شماره سوال	ضریب استاندارد (بار عاملی)	مقدار t	میانگین استخراج شده (AVE)	واریانس پایایی ترکیبی	آلفای کرونباخ
	۱	۰/۷۳۲	۲۹/۸۴			
	۲	۰/۷۲۳	۲۷/۳۱			
	۳	۰/۷۸۰	۳۴/۹۰			
	۴	۰/۷۲۴	۳۰/۰۹			
	۵	۰/۷۴۴	۲۷/۴۷			
	۶	۰/۷۵۹	۳۱/۰۸			
	۷	۰/۷۳۹	۲۷/۷۴			
	۸	۰/۷۷۶	۳۵/۸۰			
	۹	۰/۶۰۹	۱۶/۴۱			
	۱۰	۰/۷۱۳	۲۷/۱۰			
	۱۱	۰/۷۳۹	۳۰/۱۳			
	۱۲	۰/۷۶۵	۳۴/۱۳			
	۱۳	۰/۷۳۳	۲۸/۸۵			
	۱۴	۰/۶۵۸	۲۰/۱۴			
	۱۵	۰/۶۰۷	۱۶/۲۶			
	۱۶	۰/۶۱۵	۱۶/۲۸	۰/۴۸	۰/۹۳	۰/۸۹
	۱۷	۰/۷۲۹	۲۷/۸۶			
	۱۸	۰/۸۰۰	۴۲/۴۸			
	۱۹	۰/۷۸۹	۳۴/۵۲			
	۲۰	۰/۷۶۰	۲۷/۷۰			
	۲۱	۰/۷۴۱	۲۹/۶۶			
	۲۲	۰/۷۴۲	۲۹/۴۸			
	۲۳	۰/۶۰۲	۱۵/۶۴			
	۲۴	۰/۶۱۴	۱۷/۷۳			
	۲۵	۰/۵۶۴	۱۳/۸۷			
	۲۶	۰/۵۷۸	۱۴/۲۸			
	۲۷	۰/۷۰۸	۲۶/۵۰			
	۲۸	۰/۷۴۱	۳۳/۱۹			
	۲۹	۰/۷۴۲	۳۱/۹۴			
	۳۰	۰/۷۶۰	۳۲/۷۱			
	۳۱	۰/۷۲۳	۳۰/۱۸			
	۳۲	۰/۵۰۶	۱۳/۱۳			
	۳۳	۰/۶۵۲	۲۰/۰۷			

پیشرفت تحصیلی

۲۰/۱۶	۰/۶۴۵	۳۵
۲۹/۸۲	۰/۷۳۵	۳۶
۲۲/۲۰	۰/۶۶۴	۳۷
۲۱/۰۳	۰/۶۷۰	۳۸
۱۴/۰۴	۰/۵۵۲	۳۹

ادامه جدول ۵ نتایج تحلیل عاملی تاییدی: بررسی روایی و پایایی مقیاس پیشرفت تحصیلی

متغیر	شماره سوال	ضریب استاندارد (بار عاملی)	مقدار t	میانگین استخراج شده (AVE)	واریانس پایایی ترکیبی	آلفای کرونباخ
پیشرفت تحصیلی	۴۰	۰/۶۲۹	۱۹/۰۲	۰/۴۸	۰/۹۳	۰/۹۴
	۴۱	۰/۵۲۱	۱۵/۰۳			
	۴۲	۰/۷۰۶	۲۵/۸۹			
	۴۳	۰/۶۹۶	۲۳/۴۰			
	۴۴	۰/۵۹۷	۱۵/۵۱			
	۴۵	۰/۷۱۰	۲۵/۱۷			
	۴۶	۰/۷۲۳	۲۷/۴۲			
	۴۷	۰/۷۶۰	۳۲/۵۷			
	۴۸	۰/۷۲۳	۲۶/۶۷			

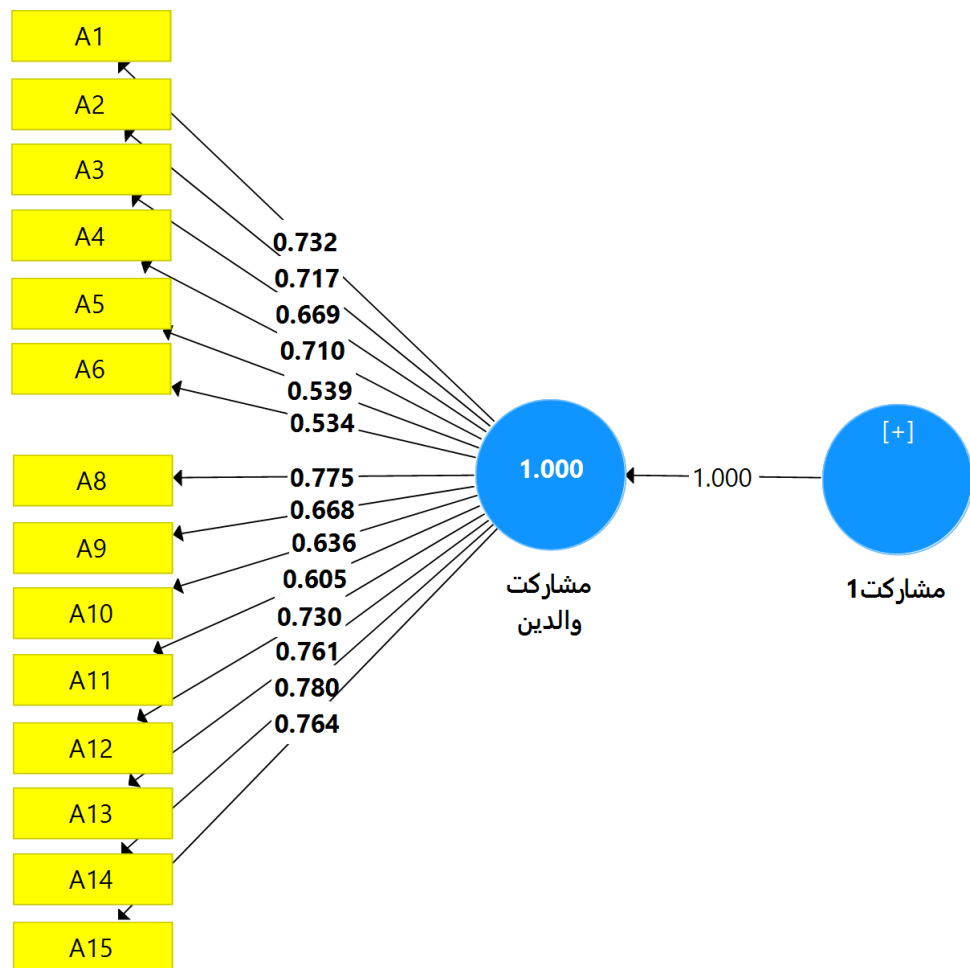
نتایج جدول ۵ نشان داد که با توجه به مقدار بارهای عاملی به دست آمده که بیش از ۰,۴۰ بوده و در سطح معنی داری کمتر از ۰,۰۵ ($p < 0.05$) قرار دارند (همه مقادیر t بیشتر از ۱,۹۶) نتیجه گیری کنید که روایی سازنده همه سوالات قطعی است و تمام سوالات مقیاس پیشرفت تحصیلی از روایی کافی برخوردار است. لازم به ذکر است که یک سوال از پرسشنامه پیشرفت تحصیلی، سوال شماره ۱۵ از ۳۴، از تحلیل و مدل به دلیل بار عاملی کمتر از ۰/۴۰ و روایی و پایایی ضعیف حذف شد.

مقدار پایایی ترکیبی برای متغیر پیشرفت تحصیلی ۰,۹۳ بود که بالاتر از مقدار ۰,۷۰ است. این مقدار ثبات مقداری است که باید تأیید شود و به این معنی است که ثبات مقیاس پیشرفت تحصیلی از نظر آماری تأیید شده است. مقدار آلفای کرونباخ برای پیشرفت تحصیلی ۰/۹۴ بود که مقدار مناسب و قابل قبولی است و نشان دهنده ثبات مناسب مقیاس پیشرفت تحصیلی است.

میانگین واریانس استخراج شده که اعتبار مجانبی را اندازه گیری می کند برای پیشرفت تحصیلی ۰,۴۸، بالاتر از مقدار ۰,۴۰ و نزدیک به معیار ۰,۵۰ بود و صداقت قرابت مناسبی را برای این معیار نشان داد. در مجموع نتایج حاکی از روایی و پایداری متغیر پیشرفت تحصیلی بود.

بررسی روایی و پایایی مشارکت والدین

برای تایید مشارکت والدین از تحلیل عاملی تاییدی مرتبه اول استفاده شد. این مقیاس شامل ۱۵ سوال می باشد.

شکل ۲ مدل اندازه‌گیری مشارکت والدین در حالت ضرایب استاندارد (بار عاملی)

شکل ۲ مدل اندازه‌گیری ابعاد مشارکت والدین را در حالت ضرایب استاندارد است همان طور که در شکل قابل مشاهده است تمامی بارهای عاملی مقدار مناسب و مورد تاییدی دارند و تمامی بارهای عاملی بیشتر از ۰/۴۰ است.

جدول ۶ نتایج تحلیل عاملی تاییدی: بررسی روایی و پایایی مقیاس مشارکت والدین

متغیر	شماره سوال	ضریب استاندارد (بار عاملی)	مقدار t	میانگین واریانس استخراج شده (AVE)	پایایی ترکیبی	آلفای کرونباخ
	۱	۰/۷۳۲	۲۸/۰۲			

				۲۵/۷۲	۰/۷۱۷	۲
				۲۰/۰۸	۰/۶۶۹	۳
				۲۳/۳۰	۰/۷۱۰	۴
				۱۲/۹۷	۰/۵۳۹	۵
				۱۲/۱۳	۰/۵۳۴	۶
				۳۹/۲۶	۰/۷۷۵	۸
۰/۹۱	۰/۹۳	۰/۴۸		۲۱/۹۳	۰/۶۶۸	۹
				۱۷/۴۳	۰/۶۳۶	۱۰
				۱۸/۲۴	۰/۶۰۵	۱۱
				۲۸/۳۸	۰/۷۳۰	۱۲
				۳۲/۰۱	۰/۷۶۱	۱۳
				۳۲/۶۳	۰/۷۸۰	۱۴
				۳۳/۲۵	۰/۷۶۴	۱۵

نتایج جدول ۶ نشان داد که با توجه به مقدار بارهای عاملی به دست آمده که بیش از ۰,۴۰ بوده و در سطح معنی داری کمتر از ۰,۰۵ ($p < 0.05$) قرار دارد (همه مقادیر t بزرگتر از ۰,۹۶)، نتیجه می گیریم که اعتبار سازه برای همه سؤالات تأیید می شود. لازم به ذکر است که سوال شماره ۷ نظرسنجی نامزدی والدین به دلیل بارگذاری ضریب آن کمتر از ۰,۴۰ از فرم حذف شد.

مقدار پایایی تلفیقی برای متغیر مشارکت والدین ۰,۹۳ بود که بالاتر از مقدار ۰,۷۰ است. این مقدار ثبات مقداری است که باید تأیید شود و به این معنی است که ثبات معیار مشارکت والدین از نظر آماری تأیید شده است. مقادیر آلفای کرونباخ برای مشارکت والدین ۰/۹۱ بود که بیش از ۰/۷۰ است و نشان دهنده ثبات مناسب برای این مقیاس است. میانگین واریانس استخراج شده برای سنجش روایی همگرایی مشارکت والدین ۰/۴۸ بود که نشان داد روایی همگرایی متغیر مشارکت والدین به دلیل اینکه بیشتر از ۰/۴۰ و نزدیک به ۰/۵۰ بود، مقدار قابل قبولی است. به طور کلی نتایج حاکی از تأیید روایی و پایداری متغیر مشارکت والدین بود.

آزمون فرضیات

۱- بین میزان مشارکت والدین و پیشرفت تحصیلی در دوران پاندمی کرونا رابطه وجود دارد.

جدول ۷ ماتریس همبستگی مشارکت والدین و پیشرفت تحصیلی

متغیر	تعداد	ضریب همبستگی	سطح معناداری
مشارکت والدین و پیشرفت تحصیلی	۱۲۰	۰/۵۶	۰/۰۰۱

نتایج جدول ۷ نشان می‌دهد که بین مشارکت والدین و پیشرفت تحصیلی رابطه مثبت و معناداری در سطح ۰/۰۱ وجود دارد. این نتیجه نشان می‌دهد با بالا رفتن میزان مشارکت والدین در امور تحصیلی دانش‌آموزان، میزان پیشرفت تحصیلی آنان افزایش می‌یابد. اینکه والدین با دانش‌آموزان و درس و تحصیلی او چگونه برخورد کنند و در الگوهای تربیتی خود برای چه نوع رفتارهایی ارزش قائل می‌شوند، یکی از اجزای اساسی در شکل‌گیری نگرش دانش‌آموزان نسبت به تحصیل است.

۲- بین مشارکت والدین دانش‌آموزان بر اساس سطح تحصیلات والدین تفاوت وجود دارد.

جدول ۸ نتایج آزمون F جهت مقایسه مشارکت والدین با توجه به سطح تحصیلات والدین

متغیر	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	سطح معناداری
بین‌گروهی	۱۵۹۳۹.۸۷۵	۵	۳۱۸۷.۹۷۵	۵۶.۴۴۱	.۰۰۰
درون‌گروهی	۶۴۳۹.۰۵۰	۱۱۴	۵۶.۴۸۳		
کل	۲۹۸۷۷۱.۰۰۰	۱۲۰			

بر اساس نتایج نشان داده شده در جدول ۸ فرضیه تحقیق تایید شد و می‌توان نتیجه گرفت که بین میزان مشارکت والدین بسته به مقطع تحصیلی تفاوت معناداری وجود دارد. برای تأیید وجود تفاوت معنی‌دار بین اندازه‌های اثر برای هر گروه، از آزمایش LSD تعقیبی استفاده می‌شود که نتایج آن در جدول ۹-۴ نشان داده شده است. به عبارت دیگر، هر چه سطح سواد و تحصیلات والدین دانش‌آموزان بالاتر باشد، بهتر می‌توانند بر روند تحصیلی فرزندان خود تأثیر بگذارند و در نهایت فرزندان خانواده‌هایی که والدین آنها دارای تحصیلات عالی هستند، پیشرفت تحصیلی بهتری دارند.

جدول ۹ نتایج آزمون تعقیبی LSD مشارکت والدین

گروه ۱	گروه ۲	تفاوت میانگین‌ها	خطای معیار میانگین	سطح معناداری
بی‌سواد	زیر دیپلم	-۶.۶۳۶۴	۴.۳۸۸۱۱	.۱۳۳
	دیپلم	-۱۷.۳۷۵۰	۴.۰۵۸۸۴	.۰۰۰
	فوق دیپلم	-۲۹.۲۴۳۹	۳.۹۳۶۸۰	.۰۰۰

	لیسانس	-۳۵.۹۶۱۵	۴.۰۳۶۴۸	.۰۰۰
	بالتر از لیسانس	-۴۳.۷۸۵۷	۴.۲۶۰۸۹	.۰۰۰
زیر دیپلم	دیپلم	-۱۰.۷۳۸۶	۲.۷۳۶۴۷	.۰۰۰
	فوق دیپلم	-۲۲.۶۰۷۵	۲.۵۵۱۹۵	.۰۰۰
	لیسانس	-۲۹.۳۲۵۲	۲.۷۰۳۱۹	.۰۰۰
دیپلم	بالتر از لیسانس	-۳۷.۱۴۹۴	۳.۰۲۸۰۹	.۰۰۰
	فوق دیپلم	-۱۱.۸۶۸۹	۱.۹۳۱۶۰	.۰۰۰
	لیسانس	-۱۸.۵۸۶۵	۲.۱۲۷۴۱	.۰۰۰
فوق دیپلم	بالتر از لیسانس	-۲۶.۴۱۰۷	۲.۵۲۷۴۴	.۰۰۰
	لیسانس	-۶.۷۱۷۶	۱.۸۸۴۱۶	.۰۰۱
	بالتر از لیسانس	-۱۴.۵۴۱۸	۲.۳۲۶۴۰	.۰۰۰
لیسانس	بالتر از لیسانس	-۷.۸۲۴۲	۲.۴۹۱۳۷	.۰۰۲

بر اساس جدول ۹ نتایج آزمون تعقیبی LSD نشان می‌دهد بین والدین بی‌سواد و زیر دیپلم تفاوت معناداری وجود ندارد اما بین بقیه مقاطع تحصیلی با یکدیگر تفاوت معناداری وجود دارد. با توجه به اختلاف میانگین‌ها می‌توان گفت که مشارکت والدین گروه بی‌سواد کمتر از گروه‌های دیگر و مشارکت والدین گروه فوق دیپلم و لیسانس از بقیه گروه‌ها بیشتر است.

۳- بین مشارکت والدین دانش‌آموزان بر اساس شغل والدین تفاوت وجود دارد.

جدول ۱۰ نتایج آزمون F جهت مقایسه مشارکت والدین با توجه به سطح شغل والدین

متغیر	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	سطح معناداری
بین گروهی	۱۰۴۸۷/۱۸۰	۴	۲۶۲۱/۷۹۵	۲۵/۳۵۴	۰/۰۰۱
درون گروهی	۱۱۸۹۱/۷۴۵	۱۱۵	۱۰۳/۴۰۶		
کل	۲۹۸۵۷۱/۰۰۰	۱۲۰			

بر اساس نتایج نشان داده شده در جدول ۴-۱۱، فرضیه تحقیق تایید شد و می توان نتیجه گرفت که تفاوت معناداری در میزان مشارکت والدین با توجه به حرفه آنها وجود دارد. برای بررسی تفاوت معنی دار بین اندازه های اثر برای هر گروه، از تست LSD تعقیبی استفاده می شود که نتایج آن در جدول ۱۳-۴ ارائه شده است.

جدول ۱۱ نتایج آزمون تعقیبی LSD مشارکت والدین

گروه ۱	گروه ۲	تفاوت میانگین ها	خطای معیار میانگین	سطح معناداری
بیکار	آزاد	-۱۲.۷۲۶۳	۴.۸۳۷۶۲	.۰۱۰
	کارمند	-۲۹.۴۹۴۱	۴.۸۷۰۵۹	.۰۰۰
	مدرس	-۲۹.۰۸۱۹	۴.۸۵۳۲۲	.۰۰۰
	پزشک	-۳۵.۳۴۲۹	۵.۹۵۴۳۰	.۰۰۰
آزاد	کارمند	-۱۶.۷۶۷۸	۲.۴۰۰۵۴	.۰۰۰
	مدرس	-۱۶.۳۶۲۶	۲.۳۶۵۰۸	.۰۰۰
	پزشک	-۲۲.۶۱۶۵	۴.۱۸۲۵۳	.۰۰۰
	مدرس	.۴۰۵۲	۲.۴۳۱۸۲	.۸۶۸
	پزشک	-۵.۸۴۸۷	۴.۲۲۰۶۳	.۱۶۹

مدرس	پزشک	۶.۲۵۴۰-	۴.۲۰۰۵۷	۱۳۹.
------	------	---------	---------	------

بر اساس جدول ۱۱ نتایج آزمون تعقیبی LSD نشان می‌دهد بین افراد تمامی مشاغل با یکدیگر تفاوت معناداری وجود دارد اما بین کارمندان با مدرسان و پزشکان و بین مدرسان با پزشکان تفاوت معناداری وجود ندارد. با توجه به اختلاف میانگین‌ها می‌توان گفت که مشارکت والدین گروه بیکار کمتر از گروه‌های دیگر و مشارکت والدین گروه پزشک از بقیه گروه‌ها بیشتر است. براساس این یافته‌ها می‌توان چنین استنباط کرد که هر چقدر والدین دارای سطح سواد و شغل بهتری باشند بیشتر در امور تحصیلی دانش‌آموزان مشارکت می‌کنند. این مشارکت بیشتر والدین باعث پیشرفت تحصیلی فرزندان‌شان می‌شود.

۴- بین پیشرفت تحصیلی دانش آموزان بر اساس جنسیت تفاوت وجود دارد.

جدول ۱۲ نتایج آزمون F جهت مقایسه پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان بر اساس جنسیت

منابع تغییر	مجموع مجدورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	سطح معناداری
بین گروهی	۲۷۹/۷۹۵	۱	۲۷۹/۷۹۵	۱/۳۳۷	۰/۲۵۰
درون گروهی	۲۴۶۸۵/۵۰۵	۱۱۸	۲۰۹/۱۹۹		
کل	۶۷۹۴۲۴/۰۰۰	۱۲۰			

جدول ۴-۱۳ تحلیل واریانس متغیر پیشرفت تحصیلی در دو گروه دخترها و پسرها را نشان می‌دهد. با توجه به نتایج جدول تفاوت بین گروه‌ها در متغیر پیشرفت تحصیلی معنادار نیست و می‌توان نتیجه گرفت که بین دانش‌آموزان دختر و پسر بر اساس پیشرفت تحصیلی تفاوت معناداری وجود ندارد.

بحث و نتیجه گیری

نتیجه این یافته با یافته‌های پور رجب و همکاران (۱۳۹۷)، کریم‌زاده و همکاران (۱۳۹۷)، ستاری و میرکی‌زاده (۱۳۹۶)، برقی و گرابی‌گراوند (۱۳۹۹)، مؤذنی کلات (۱۳۹۹)، احمدزاده‌پشمی (۱۴۰۱)، جینس (۲۰۰۷)، هیل و تایسون (۲۰۰۹)، مک‌کوی و همکاران (۲۰۱۳)، ویلیامز و سانچز (۲۰۱۳)، وانگ و شیخ‌خلیل (۲۰۱۴)، کاسترو و همکاران (۲۰۱۵)، مارشال و جاکمن (۲۰۱۵)، راتل و همکاران (۲۰۱۷)، بونک و همکاران (۲۰۱۸) همخوان است.

در تبیین این نتیجه می توان گفت که مشارکت والدین با فرزندان در انجام تکالیف باعث می شود فرزندانشان مطالب را بهتر درک کنند و همچنین با اعتماد به نفس بالاتری در کلاس حاضر شوند و این امر باعث ایجاد انگیزه برای پیشرفت تحصیلی و در نهایت افزایش پیشرفت تحصیلی می شود. پیامدها و پیامدهای عدم اعتماد به نفس بسیار زیاد است. فردی که فاقد اعتماد به نفس است، توانایی ابراز وجود، توانایی استیفای حقوق خود، توانایی ابراز علاقه، ابراز احساسات و غیره را ندارد. والدینی که با فرزندان خود ارتباط نزدیک تری داشته باشند، کودک احساس اعتماد به نفس بیشتری می کند و اعتماد به نفس او افزایش می یابد و این امر باعث پیشرفت در همه زمینه ها به ویژه در زمینه تحصیل می شود. مشارکت اولیا در امور مدرسه باعث شکل گیری نگرش مثبت والدین نسبت به خود، مدرسه و نقش اعضای هیأت علمی در رشد و تربیت فرزندان شد.

افزایش مشارکت والدین با کاهش مشکلات رفتاری و افزایش مهارت های اجتماعی همراه است. این خود عامل موفقیت است. هر چه والدین بیشتر در خانه یا مدرسه مشارکت داشته باشند (شرکت در فعالیت ها و صحبت با معلم در مورد مسائل انضباطی یا تحصیلی)، دانش آموزان کمتر نیاز دارند مقررات بیرونی مرتبط با دانش آموزان را به طور کتبی فکر کنند تا بتوانند پیام او را به آنها برسانند. مدرسه. خواننده، چون رفتاری که در ذهن دانش آموز تحریک می شود، بیش از آنکه از بیرون تحریک می شود، دانش آموز را درک کند، مشارکت و مشارکت والدین عامل مهمی در فعالیتهای یادگیری است. خانه تأثیر مثبتی بر جای می گذارد با صحبت از تأثیر درس بر سلامت روان و فراهم آوردن شرایط مناسب برای یادگیری، دانش آموز را به سوی خودانگیزگی، تفکر و علاقه به انجام تکالیف سوق می دهد. والدین هر چه فشار روانی به فرزندان خود وارد کنند، باعث کاهش انگیزه دانش آموز می شود و آثار نامطلوبی بر جای می گذارد. طبق نظریه شناختی، افکار و عقاید منشأ انگیزه فرد هستند که می توانند رفتار و اهداف را هدایت کنند و انتظارات فرد را برآورده سازند. از این رو، این نظریه بر انگیزه درونی بیش از ادراک بیرونی تأکید دارد.

مشارکت والدین زمانی مؤثرتر است که والدین به عنوان حامی، باورهای مثبتی در مورد فرزندان خود داشته باشند. والدین حامی به جای تصمیم گیری برای فرزندان، آنها را به سمت استقلال راهنمایی می کنند.

مشارکت والدین در برنامه درسی باید بخشی از سیاست های اساسی نظام آموزشی باشد و مدارس باید روش هایی را برای افزایش تعامل بین مدرسه، والدین و دانش آموزان اتخاذ کنند.

توضیح دیگر این است که فرزندان بیش از سایر عوامل تحت تأثیر عامل خانواده قرار می گیرند، بنابراین باید نظرات و نظرات والدین و معلمان را تا حد امکان جمع آوری کرد تا کودک، انتظارات و انتظارات هر یک از آنها را بهتر درک کرد. آنها باید به طور کامل توضیح داده شوند تا تلاش های آموزش و پرورش به نتایج مفیدی برسد.

از نظر عصاره مفهوم مشارکت به معنی دست به دست هم گذاشتن و برای انجام کاری است و ابعاد آن می تواند اجتماعی، فکری، اقتصادی باشد، مشارکت درگیری ذهنی و عاطفی والدین است که در موقعیتهای گروهی آنان را بر می انگیزد برای دستیابی به اهداف گروهی، همدیگر را یاری دهند و در مسئولیت کار شریک شوند. بر اساس تعریف فوق درگیری، یاری دادن و مسئولیت پذیری سه ویژگی مهم مشارکت می باشند، در نظر هر عقل سلیمی این سه مؤلفه می تواند

نقش به سزایی در موفقیت تحصیلی داشته باشد، زمانی که والدین در امور تحصیلات فرزندان احساس مسئولیت دارد، به غیر از مسایل کاری خود به فکر مسایل تحصیلات فرزندان خود هستند و در نهایت اینکه اولیاء مدرسه و همین طور فرزند خود را در امور تحصیل یاری می‌رسانند مسلم است که موفقیت تحصیلی عاید دانش آموزان آنها خواهد شد. لازم به ذکر است که با بالا رفتن میزان سواد والدین، خود آنها نیز به این مسأله پی برده که هر قدر میزان مشارکت صحیح در امور فرزندان داشته باشند، فرزندان موفق‌تری در هر زمینه خواهند داشت.

مشارکت والدین شامل طیف وسیعی از مسائل مانند ایجاد انتظارات در مورد آینده تحصیلی کودکان، کنترل و نظارت بر تکالیف درسی، کمک به یادگیری و میزان حضور فیزیکی در مدرسه است. برای تایید این یافته، چو، آنسونیک و اکوتو (۲۰۱۲) در تحقیقات خود به این نتیجه رسیدند که نظارت والدین می‌تواند شاخصی برای نمرات تحصیلی کودکان باشد و هر چه میزان مشارکت و نظارت والدین بیشتر باشد، تعداد آنها بیشتر می‌شود. کودکان عملکرد بهتری خواهند داشت و آموزش بهتری دریافت خواهند کرد. والدینی که سواد و اطلاعات بالا دارند، می‌توانند نقش کمک‌کننده، راهنما برای فرزند خود داشته باشند، در امر آموزش کنار فرزندان خود باشند، و به پیشرفت تحصیلی فرزندان خود کمک نمایند، والدین بی‌سواد حتی نمی‌توانند کوچکترین کمکی به فرزندان خود داشته باشند. والدین با سواد، به اهمیت علم آموزش آگاه‌اند، و تمایل دارند فرزندان با علم تحویل جامعه بدهند، بنابراین، در کنار فرزندان خود به آنها در امور تحصیل کمک کرده و می‌توانند پیشرفت تحصیلی فرزندان خود را بیشتر کنند.

زمانی که خانواده وضعیت اقتصادی بهتری داشته باشند، چنین خانواده‌هایی بهتر می‌توان امکانات و موقعیت لازم برای تحصیل فرزندان خود فراهم کنند. در نهایت بر میزان پیشرفت تحصیلی فرزندان خود بیافزایند، زمانی که والدین درآمد مکفی داشته باشند، فرزندان خود را از نظر کلاس‌های تقویتی، از نظر، تهیه کتاب، سی‌دی‌های آموزشی، بهتر تأمین می‌کنند و فرزندان بهتر می‌توانند پیشرفت داشته باشند، همین طور زمانی که فرزند والدین شغل پر درآمد داشته باشند، امکانات رفاهی از نظر رفت و آمد به مدرسه، تهیه غذای مناسب برای فرزندان، ثبت نام در مدارس با ملعمان با سطح سواد بالا هستند. به همین دلیل می‌توانند پیشرفت تحصیلی فرزندان خود را تضمین نمایند. در تبیین این یافته می‌توان گفت، علم و علم آموزی برای جنسیت خاصی نیست، هر کسی می‌تواند در صورت مساعد بودن شرایط پیشرفت تحصیلی داشته باشد. امروزه برای همه افراد چه پسر و چه دختر، امکانات پیشرفت وجود دارد، ثبت نام در مدرسه، بستگی به جنسیت ندارد، زمانی که فرد مطالعه مفید داشته باشد، زمان کافی برای امور تحصیلی اختصاص دهد، مسلم است که پیشرفت خواهد کرد، این مؤلفه ارتباطی با دختر یا پسر بودن ندارد. هر دو جنس از استعداد ذاتی برخوردار هستند فقط لازمه پیشرفت، عواملی مثل تلاش، کوشش است که برخی این تلاش و کوشش را دارند و برخی ندارند. پیشنهاد می‌شود باید شرایط لازم برای همکاری اولیا در امر تربیت فرزندان فراهم شود تا والدین بتوانند بر تربیت صحیح دانش آموزان نظارت و کنترل کنند. بنابراین مشارکت والدین نقش بسیار موثری در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دارد تا والدین بتوانند محیط آموزشی غنی را برای عملکرد تحصیلی دانش آموزان ایجاد کنند. مدارس باید شرایط مشارکت اولیا را تا حد امکان فراهم کنند. به مدیران و معلمان پیشنهاد می‌شود مشارکت والدین را افزایش دهند و از آنها بخواهند که در

مدرسه مشارکت بیشتری داشته باشند تا بتوانند انگیزه تحصیلی و در نتیجه پیشرفت تحصیلی فرزندان را افزایش دهند. مشارکت والدین در امور آموزشی و تربیتی فرزندان مانند کمک به انجام تکالیف، ثبت نام در برنامه های مدرسه و شرکت در فعالیت های فوق برنامه باعث افزایش تلاش و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان می شود.

منابع

- احمدزاده پشمی، طاهره. (۱۴۰۱) تأثیر مشارکت والدین بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دوره دوم دبیرستان، کنگره علمی دانشجویان روانشناسی، علوم تربیتی و مشاوره.
- برقی، عیسی و گرابی گراوند، پیمان. (۱۳۹۹) تأثیر مشارکت والدین بر کیفیت زندگی تحصیلی و سازگاری دانش آموزان. مجله روانشناسی مدرسه، (۹)، ۴، ۹۰-۷۹.
- پور رجب، معصومه؛ پناهی درچه، اکبر و افلاکی، امیر ارسلان. (۱۳۹۷) نقش مشارکت والدین در دستیابی به اهداف آموزشی، موفقیت های نوین در روانشناسی، علوم تربیتی و آموزش و پرورش، ۷(۸)، ۳۹-۳۲.
- زارعی، جواد؛ عزیزی، احمد، کاظمی، اعظم. (۱۳۹۳) بررسی عوامل مؤثر در کاهش میل برای ادامه تحصیل در مقطع کارشناسی دانشجویان دانشگاه جندی شاپور اهواز، علوم پزشکی. ۷-۱۵. ۴۹-۵۹.
- ستاری، صدرالدین و میرکی زاده، مهدی. (۱۳۹۶). بررسی رابطه مشارکت والدین با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان پایه پنجم شهر گرگان. مطالعات علوم اجتماعی ایران. ۱۴(۴)، ۷۷-۶۲.
- صافی، احمد. (۱۳۹۸). سازمان و مدیریت در آموزش و پرورش. ویراست پنجم تهران انتشارات ارسباران.
- قوامی، مرجان؛ عابدی، محمدرضا و نیلفروشان، پریسا. (۱۳۹۶). ساختار عاملی پرسشنامه پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دبیرستان شهر اصفهان، فصلنامه اندازه گیری تربیتی، دانشگاه علامه طباطبایی. ۸(۲۹)، ۶۶-۴۷.
- کردستانی، علی. (۱۳۸۷). بهبود موفقیت تحصیلی. تهران. نشر سمت.
- کریم زاده، عنایت؛ نوروزی، مهدیه؛ خیری نیا، حسین علی و ظفری نژاد، عادل. (۱۳۹۷). بررسی رابطه بین مشارکت والدین درباره پیشرفت تحصیلی دانش آموزان (دختران) در پایه اول ابتدایی. مطالعات دبستان و پیش دبستان. ۳(۱۱)، ۷۷-۹۶.
- مهدوی راد، حجت؛ فرزاد ولی... و کوشکی، شیرین. (۱۳۹۸). تبیین مدل عملکرد تحصیلی اهداف موفقیت خودکارآمدی تحصیلی با میانجی گری درگیری تحصیلی در دانش آموزان متوسطه دوم. پژوهش در یادگیری آموزشگاهی و مجازی. ۷(۲۷)، ۳۶-۲۳.

منابع غیر فارسی

- Anderson RM, Heesterbeek H, Klinkenberg D, Hollingsworth TD. (2020). How will country-based mitigation measures influence the course of the COVID-19 epidemic? *The Lancet*. 10228: 931-4.
- Boonk, L., Gijselaers, H. J. M., Ritzen, H., & Brand-Gruwel, S. (2018). A review of the relationship between parental involvement indicators and academic achievement. *Educational Research Review*, 24, 10-30
- Castro, M., Expósito-Casas, E., López-Martín, E., Lizasoain, L., Navarro-Asencio, E., & Gaviria, J. L. (2015). Parental involvement on student academic achievement: A meta-analysis. *Educational Research Review*, 14, 33-46
- Catherine, F. R., Stephane, D., & Frederic, G. (2017). Predicting school adjustment from multiple perspectives on parental behaviors. *Journal of Adolescence*, 54, 60-72
- Corman VM., Muth D., Niemeyer D & Drosten C. (2019). "Hosts and Sources of Endemic Human Coronaviruses". *Advances in Virus Research*. 100:163-188.
- Epstein, J. L. (2005). Attainable goals? The spirit and letter of the No Child Left Behind Act on parental involvement. *Sociology of Education*, 78(2), 179-182.
- Goodall, J., & Montgomery, C. (2014). Parental involvement to parental engagement: a continuum. *Educational Review*, 66(4), 399-410
- Gupta, M. (2013). Determinants of Academic achievement. New Dehli: *Intellectual publishing house*.
- Hill, N. E., & Tyson, D. F. (2009). Parental involvement in middle school: a meta analytic assessment of the strategies that promote achievement. *Developmental Psychology*, 45, 740-763.
- Hornby, G., & Blackwell, I. (2018). Barriers to parental involvement in education: an update. *Educational Review*, 70(1), 109-119.
- Jeynes, W. (2016). A Meta-Analysis: The Relationship Between Parental Involvement and African American School Outcomes. *Journal of Black Studies*, 47(3), 195-216.
- Jeynes, W. H. (2016). A practical model for school leaders to encourage parental involvement and parental engagement. *School Leadership & Management*, 38(2), 147-163.
- Karbach, J., Gottschling, J., Spengler, M., Hegewald, K., & Spinath, F. M. (2013). Parental involvement and general cognitive ability as predictors of domain-specific academic achievement in early adolescence. *Learning and Instruction*, 23, 43-51.
- Lindman, R, Duek. J. L., (2012). A Comparison of changes in dental students and medical students approaches learning during professional training, *Eur J Dent Edu*, 5 (4): 7-162.

Marshall, I. A., & Jackman, G. A. (2015). Parental Involvement, Student Active Engagement and the 'Secondary Slump' Phenomenon—Evidence from a Three-Year Study in a Barbadian Secondary School. *International Education Studies*, 8 (9), 84-96

Nianqi , Liu., Fan Zhang ., Cun Wei ., Yanpu Jia ., Zhilei Shang ., Luna Sun , Lili Wu , Zhuoer Sun ., Yaoguang Zhou ., Yan Wang & Weizhi Liu.(2020) .Prevalence predictors of PTSS during COVID-19 outbreak in China. *Psychiatry rearsrch*.

Perera, H, N. (2016): The Role of Trait Emotional Intelligence in Academic Performance: Theoretical Overview and Empirical Update. *The Journal of Psychology: Interdisciplinary and Applied*, 150 (2), 227-249.

Ratelle, C. F., Duchesne, S., & Guay, F. (2017). Predicting school adjustment from multiple perspectives on parental behaviors. *Journal of Adolescence*, 54, 60-72.

Yang, Q., Tian, L., Huebner, E. S., & Zhu, X. (2018). Relations Among Academic Achievement, Self-Esteem, and Subjective Well-Being in School Among Elementary School Students: A Longitudinal Mediation Model. *School Psychology Quarterly*. Advance online publication.